

Call no: B. (NS)H385

Author: Sulam, Ben Tsiyon Refael.

Title: Zeh seder ha-pragmatikah asher hiskimu ... anshe ha-vaad ... mi-Mantovah ... she-yimashekh bead 6 shanim ha-baot ... 1741 ... ve-sofan ... 1747 ...

כותר: זה סדר הפרגמטיקה אשר הסכימו ... אנשי הועד ... ממנטובה ... שימשך בעד שש שנים הבאות ... אלף תשמא ... וסופן ... אלף תשמז .

Imprint: [Mantua : s.n., 5501 i.e. 1741]

Collation: 1 broadside : ill. (middle design) ; 55 x 41 cm.

הערות: סוג הגליון: חוקי צנע. מקומות: מנטובה, מנטובאנו. שמות הגוזרים: אביעד שר שלום בן מנחם שמשון באזילה, יודא בן יעקב מינדולה.

Subject: Sumptuary laws (Jewish law).
Sumptuary laws - Italy - Mantua.

זה סדר הפרגמטיקה אשר הסכימו מעלות אנשי הועד הכללי ממנטובה ישמרו האל שימשך בעד שש שנים הבאות עלינו לטובה תחילתן ביום ראשון לחדש מרצו אלף תשס"א למנינם. וסופן ביום אחרון לחדש פיברארו שנת אלף תשמו למנינם.

בחרם חמור ובנוירת נחש ובפירוש התנו והסכימו שכל מי שיעבור ח"ו במזיד על איוה פרט מפרטיה תקף ומיד יחשב למנודה ולמורס מבלי שיריבו עליו ולא תהיה התרדה לנרדיו כי אם בהכמט כל בני הקיי יצו: והשומע ישכון בטח ישא ברכה מאת יי וצדקה סאלה ישעו ובכל אשר יפנה ישיכל:

ואלה המה הדברים אשר מלה במלה נקראו בפניהם והסכימו ער פי הבאלוטאטיוני והרוב כנהוג

השבנו דרכנו ונשובה רגלינו לצאת בעקבי זקנינו אמרו כלי גולה עשי לך לבתאי רום לבכנו כי ראו כי אולת יד ואפס עצור ועוובי הלא עינינו לנכח מצב עסקינו יביטו ולמה זה הבל נהבל ללבוש כגרי מלכים ולא לנו יאותו ואין יוכלו לעלות במעלות הגאווה ובגודל לבב כי בעווננו גלינו מארצנו ועל מה נשעננו להרבות בהוצאות אשר לא כן אם אפס כסף ונרד פלאים. ומה לנו ועל מה כטחנו להפר עצת אבינו הזקן אשר לבנו למה תתראו וכל שכן להראות מה שאין בנו ולא דבר ריק הוא כי באמת ואמונה וירל ישראל מאד נגלתה חרפתנו בקהל רב ואין נסתר מנגד עיני כל: אשר לכן למען עשה הטוב והישר בעיני אלהים ואדם וזה השכיל להטיב לבני קהלתנו יצו: כי יאה ונאה שפלותא לישראל הכמטנו ככל אשר יתבאר לפנינו בסדר ידיו נא דברינו ומעשינו לרצון לפני מלכו של עולם אכ"ר:

האנדריאני הבשתלשלות מבלי הגורה אמורות תהיינה לחלוטין ולא יוכלו הנשים להשרמש טהנה בשום פנים יהיו סאווה כגד שיהיו בין כבית כעת כינופיה בין כחוף ככל זמן ככתולות המסורות והנשואות אין נקי לכלנה אמורות ולא יוכלו להראות כגד זה אם חגור לא יתחרוהו על פתניהן כי אז יהיה סותר להן ולא באופן אחר:

היוצאים מן העיר או מעמדה ללכת חוץ מהמנטובה לו הותר להם כבית כעת כינופיה בין כחוף ככל זמן וכנ הנשים ביום לכתן וכיו' כואן הותר להן השי' רפה אפילו בלכתן חוץ מעמדה המנטובה באנוי ובתנאי שתהיה כלה מצבע שחור ולא ברקמת מצבעים אחרים:

החן חיצון שישא אשה כמנטובה או בגלילותיה הוכל כלה ללבוש ולקשט עצמה בכל מלבושי ותכשיטי שתרצה כל זמן שחנהה עמה כעיר ושכניהה ישכנו דגליה גם אם כביתה יהיו יעשו משחאות מפורסמו ותכף ומיד שיטע החתן טהעיר תחזור יותר משש חוץ מהכלה ואמה ואחיהה ובני הבית ואורחותי' ובמעור' כל שאר

בנישואין חתן אחריו בואנה יהול עליהן חוקף וחומר הפראנטטיקה הואת ותתנהגנה ככל שאר הנשים: לא יוכלו לעשות כי אם שתי סעודות אחת ביום אחת בלילה ובסעודות אאלו לא יוכלו להסב יחדיו כי אם חמשה עשר אנשים מלבד החתן ואביו וכל בני הבית ומלבד אבי הכלה האורחי' והנשים לא תהיינה יותר משש חוץ מהכלה ואמה ואחיהה ובני הבית ואורחותי' ובמעור' כל שאר ימי המשחה לא יוכלו להסב בסעודה כי אם בני הבית והאורחים וקרובים כנל' ושני אנשים וא' מן החוץ משום פנים חרשות ואשה אחת' ובמקום אשר ימצאו שתי נישואין בבת אחת להם כותר יהיה להזמין כשתי הסעודות הנל' עשרים ושנים אנשים ותשע נשים מלבד הקרובים האורחים כנל' ובמעור' הקודמת לנישואין הנקראת

לא תהיה זאת לפוקה ולמכשול להתיר הרצועה אשר נאסרה בשאר הסעודות על כן גם היא בפרט וכלם ככלל יעברו תחת שבת המוסר הלזה' ובסעודת שדוכין לא יוכלו להיות כי אם עשרה עם החתן והקרובים היינו אב אח אחי האב ואחי האם והאורחים' והנשים לא תהיינה כי אם ארבע חוץ מן הכלה והקרובים ככלל הארבע' ובסעודה שעושים בלילה קודם המילה הנקראת ויל'יה לא יוכלו להזמין לא יוכלו להיות כי אם הקרובי' הראשוני' כנל' המולה והאורחים מלבד המולה ובעל ברית ראשון ושש נשים מלבד הקרובות ואורחות ונשי המולה והסנדק: וכל הרבנים האלה תהיינה שמורות ככל אשר יראת ה' על פניו בעיר הואת ככל הנשים וקרוביהם בלי הפרטה והמצאה כלל ועיקר: שלא לעשות חלונות אחרות או בשום אופן אחר להוסיף על המסדר הקצוב כי בואר ילמד מתום מן המפורש כאלו הכל כהוג' ומפורש באר היטב והערסות אין להם היתר:

לא תוכלנה הנשים בלכתן חוצה ללוחות היולדת או הכלה לבית הכנפת או לבית החתן ביום וכל שכן כנינופיה אחרת להיות כי אם ששנה מלבד היולדת או הכלה ויהיה אסור לבעלת השמחה הכלה היא אם יולדת או לקריבין להזמין יותר מששנה נשים כאמור' האמנם אסור להן ללכת יותר טארבע בבית אחר מלבד הכלה או האולדת אפילו אינם טווננות ומכל שכן אם טווננות גבה שאינן רשואות ללכת: ולא יוכלו לחפש המצאות אל לכת אנדרות אנדרות או בשום אופן אחר כי כל הערסותיהם לא יצילום מן האיסור הלוחות אשר בו ובכל הזמנים אליו ילמד פתום מן המפורש' ולאחל הנשים ההולכות ארבעתן לא יוכלו ליתן לרדן כנות ומנגנות יותר מואר: כי אם לכל אחת מהנה יוכלו ליתן חתיכה אחת של סיני קהויקה קטנה וקשקל' מסועע כנהוג' מלבד מים חיים קאפי' וכדומה כי השתיה כרת אין אונס' ובזמן לוחת הכלה לבית החתן אחר שבעה ימי המשחה כל עוד שיהיה בלילה יטנצו שערי החצר סגורים ולא וולת יוכלו להזמין כל הנשים שיצאו ללוחות בשמחה ככינורות וצלצלים כמו שהיה המנהג הקדמון. זאת ועוד יהיה מסור לרצון מע' סמוגי הקק' לתת רשו' בעד לילה אחת של שבעת ימי המשחה לרקד נשים עם נשים בלבד אם ככה יראה בעיניהם:

הבעל ברית ראשון לא יוכל להרדן לילולת מנית ומתנ' שניה שוונן ויתר טחמט עשר סקור' משש לישרין לא יוכל מלבד הפינוק ייאשה והדומ' לה טמנין מאכל והמולה לא יוכל להרדן יותר מעשרה סקור' והבעל ברית שני יותר מעשרים ייאשה והדומ' לה טמנין מאכל והמולה לא יוכל להרדן לבד להוסיף ולתת לה כמתנת ידו אין איסור ברבר וכלכר שישלחנה לה קודם יום המילה:

ביום פורים כדי לקיים מצות ומשלוח מנות הגם כי מנות שחי כמטעם עם כל זה מותר יהיה לכל בעל הבית לשלוח שלשה דורונות' אך לא יוסיף עליהם בשום פנים' אמנם כדורנו' המשחלה' לבקלי תורה לא ניתנה קצבה כי איש איש כאשר השני ודויהתנהג והכלה ביום זה לא יוכלו להרדן זה לזה כמנגנות או דבר אחר מכל מאכל אשר יאכל יותר מל' לישרין' וכן הבעל ברית ראשון גם הוא לא יעבור כדורנו ביום המור ובגן השבעות מסך ל' לישרין ככלל' אך הבעל ברית שני לא יוכל להרדן שום דבר בשום זמן אחר יום המילה אשר יעשה בו כאמור' וכל הדורונות הללו בכל מקום ובכל זמן לא ישלחום ככלי זהב וכסף נכב לא יפריסו עליהם כנד כדורנו כסף או זהב' כי כן אסור יעקב לבניו למה תחראו:

מחול להיות הנקרא פ'מטא שבו טרקדים האנשים עם הנשים נאסר בכל מקום ובכל זמן אפילו אחרי תשלום הפרגמטיקה הזאת ואפי' האנשים עם הנשים או הנשים עם הנשים לא יוכלו לרקד יחד: כי העיסוקים שבהם נוסף על איבוד זמן היקר שבנצטאו והיותם רחוקי מטיבו של עולם ובאוי לידו עבירות ברית הנישואין ויצאיות טמנו' אף גם זאת מורידים מטיבם לשמור ער כלה לכן הננו אסורים בין לאנשים בין לנשים בין כמנטובה בין ככל המנטובאנו כל מין שחוק שבעולם בכל עת ובכל זמן בין עם אנשי' טמני עמנו בין עם אנשי' שלא טמני עמנו' ולנשים לברם לא אסרנו לצחוק בימי חול המועד של פסח ומסכות ומסכות ימי הגזכה ושני ימי המורים ור' שבאדר ראשון כי בימים האלה הותר לנשים השחוק' אמנם חוץ מהמסכות הנזכרים האלו האיסור שיה לאנשים ונשים' וזאת לבר שיריגו שחרשות בחנה לכל לעשות סקומי' מ' ולשים מה הירצה ל' הל' או אל הוינטורה וכמו כן לצחוק אה' ר'מה או סקאקו או כמט' ל' ול' לצחוק ככל טמני צחוק במקום הביטה ציה פובלי'ה אשר שם האינס' בייאה לברו כי אין אלו בכלל איסורנו' וזמן מלא נאסר כל מין צחוק כגון אלה' טר'ה וטר'קו ומורג'כו וכו' ויארזו וקוב' ואלה' באלה' וכן כל צחוק שיתורש מכאן ולהבא' כפיצור אסור כל דבר הצחוקות מכל מין שיהיו חוץ מהמפורשים לקעלה בכיור' ולא יובן ככלל האיסור לצחוק בני בנייהם אנשים ונשים כל זמן שאוכלים תמיד על שלחן' וכן עם האורחי' הבאים ללון בביתם' פל עור שרא' יהיו מהפוערים לבעל הבית שבר טוונותיהם' ויהיו הנשים שלא לקרב לצחוק עם אשה ואפי' בנשים המותרים לה אך החתן יוכל לצחוק עם טוונותיה ועם כל בני ביתה כל ימי מסך השדוכין וכן השושבינים הבאים עם חתן חיצון או עם כלה חיצונית ויכלו לצחוק עם בני בית החתן והכלה' חוץ מאלו זה לא יקריבו חוץ מהמנטובאנו אינו מכלל האיסור וכל זה עשוינ' למען כוליהם ולתועל' הכללות:

האורחים הבאים לגור ולא להשתקע בעיר ער משך שלשים יום אחרי בואתם יהיו פטורים מלשמוד ולעשות ככל הכתוב בתורת הפרימטיקה הזאת אך אחרי חוק השלשים יום הנל' אם יתעכבו יותר יהיו כבני העיר ויחויבו לקבל עליהם חוקי המקום הזה' כל עור שמת מע' הרבנים גר' לא יותן להם רשות להתנהג ככתחילה' וכל זה יובן אף אם ילכו וישבו פעם אחר פעם ולא ישתהו חוצה בין פעם לפעם שלשים יום רצופין כי אז ישבו לאיתנם הראשון יתחשבו להצוינים ככתחילה:

לא יוכל מי שיהיה ללבוש ו'לוטו פ'לפה וכדומה' טאווה מין ומאווה צבע שיהיו וכל זהב או כסף טרוקם או ארזו או ככל אופן שיהיה' לא יוכלו להעלות על עצמם כבגדיהם לא כבגדי העליונים ולא כבגדי התחתונים כשהיו באופן שיוכלו להגלות ולהראות אבל אם הם מכוסים היטיב באופן שלא יראו החוצה הותרו' ואפילו ככוכבים וכבתי ידים גואטי' בלע' ו בקרוז' אפי ועל המנעלים: בכלם נאסרו כל מין תכשיט זהב וכסף טרוקם או ארזו או טרוקע כאמור' באופן שלא יראה ולא ימצא כסף או זהב כלל כבגדיהם ואפילו כמטוסר': ולא הותר הוזהב והכסף כי אם כמני' צי ובמנטעות כריולי' בלע' אך הותר לנשים מנעלים של ו'לוטו ביום הכפורים ובתשעה באב' והקריסם של בריל או אולוני' הותרו וכלכר שלא יהיה בהם ציפוי כסף או זהב' אך כפיצור' וי' ובמנעלים הותרו הפי' של כסף ושל אצי' יאורו' וכמו כן הותרו הצמידים והמנופלי' של ו'לוטו והקונצ' יורי של הנשים העשויות ספיל' בני:

הקולארי הטאכאר'ני ופצול'טי או כל תכשיט רומה לאה שמטעות הנשי' על כתפיהן הותרו אף פול'טו ופיל'ה וטרבר אחר' ובכלר שלא יהיה בהם כסף או זהב כלל ועיקר כאמור' וגם לא יהיה להם על שוליהם רימוני פנינים הנקראי' פירול'טי ואף אם עשויות הנה טמניני' פסלי' או טוכוכו' אסורי' המה ככל אופן שתהיינה ככל מכל כל' והקרוז' אאוני לנשים נאסרו לחלוטין:

כל גווארג' יצויני מזהב וכסף או שטעורכ כה זהב או כסף נאסרה' וכן רצועות זהב או כסף נאסרו ואפי' בענפי הוינטל'יו כסף לא יחשבו וזהב לא יחפצו בו כי אסור יהיה:

לא תוכלנה הנשי' לשאת על דוועותיהן טני' צי או מני' קי' ה' טרופ' יה כולם טפי' צי ואם יהיה בהם מ' צי ויהיו שלא יגיע נהוג לרביעית אמה' גם לא תוכלנה להגור סיגר שיהיה כלו טפי' צי ולא יושם בו לא פי' צי אחר שלא יגיע נהוג לרביעית אמה כאמור ונאסר ל' הטרא' ל' כלו טפי' צי טאווה צבע שחי': ויכל שום איש ללבוש טרבל ולא ו' ל' ארה וס' וס' ושום מלבוש אחר אפילו אינו גאה לעיני טבנר או דראפ' צבוע כלל סקאר' לאשו או קרי' כוינו' אבל אם הם בגדים פנימיים כגון קטי' זולי של רווי' רסו אע'פי שצבעו קעין סקאר' לאשו או סקאר' לאשו טמט כיון שסגורים הם תחת הבגדי' העליוני' ואי אפשר שיראו החוצה הותרו' וכן הותרו המורי' של הבגדים מכל מין דראפ' או כנר צבוע קעין סקאר' לאשו או סקאר' י' סקאר' לאמטאה וכרוחת חוץ מסקאר' לאשו ממש אך הפודרי' של גולמים או טאכאר' בלע' נאסרו צבועים סקאר' ט' וקרימי' ט':

לא תוכלנה הנשים בלכתן חוצה להתקשט ולשאת על צוואריהן כי אם שלשלת אחת או קורדון' של זהב או אינגראטי' עם קרסי' זהב ופנינים או פמטי' ני עם זהב או חוט אחר או שנים של פנינים' ובכלר שניהם יחדיו לא יעלה משקל כולם כלה יותר טארבע גרא' ל' לכל פנינה ופנינה בקירוב' וגם שורשיל' יני של פנינים הותר להן' אך אסור יהיה להם לשאת קולא' נה של פנינים וכן הפרי' טיש עם הספירי' טילו מאבנים טובות ומרגליות' כי רק אחת סאלה הותר להנה או הפרי' טיש לכו או הספירי' טילו לכו ובכלר שיהיה הוא לכו על צוואריהן מבלי תכשיט אחר' ויוכלו לשאת באזניה זוג של גומים וכן כראצאל' טיל של פניני' או טובח ופניני' כאשר יראה ויטיב בעיניהם' לא כן הטבע' כי לא הותרו להם כי אם שני' כמספר מלבד סכנת הקידושין ולא יותר' אמנם הפרחים הם ריאמטי' או של פנינים על ראשיהן או פינוג' ייה' אלו נאסרו איסור גמור מכל מין שיהיו והותרו הפני' טינטי של אציי' ו' והקוראלי' ואפילו עם זהב' והגרונט' איליני טאווה מן שרת' היינה תוכלנה להשים ובכלר שלא יהיה סן דרכרי' הנאסרים' לא יהיה עליהם מן הדרכרי' הנאסרים' אבל לא תוכלנה להשים עליהם שיר' רפי' וכמו כן לא תוכלנה לשאת על ראשן או על חיקן או על דוועותיהן שום אחר מלאר

לא תוכלנה הנשים לשאת על ראשן פרחים פינאק' ולא רצועות שיהיה בהן כסף או זהב רע או טוב גם לא יעלה עליהם פרחים וציצים' הן מאשר המה פרי הארמה הן מעשה אורג ולא על הנשואות לכו יחול אסור זה בגנם על המסורות כל ויני טושך זמן שירדוהן בבית ובחוף' אמנם ליל השידוכין ויום שחרתו וכמו כן כל שבעת ימי החופה יצאו מן הכלל כמה שנוגע לפרחים כלב' והקונצ' יורי מכל מין שיהיו הן של שערות הן מעשה שכה' וכמו כן הקופ' יי תעשנה אותן הנשואות כאשר תתמוצנה וכלכר שיהיה תהיינה הן רצועות כאמור וגם שרפ' יצי שלהן לא יהיו נבזיים יותר מחצי שלישי אמה בקירוב והיגרות תהיינה חליות מלמעלה ולא משולשלות כלל ועיקר' הכלל העולה אשר יזהרו בו כל הנשים לשמור ולעשות: הוא כי כל מין פקופ' יי או קונצ' יורי או סככה או מן הרומה להן הם ותיקניהם ותכשיטיה' וכל הנשפ' להגדר אחריהם דהיינו שוונה קולו ומאני' ציני לא יעלה שיויים יותר מארבע סאות ושכונים לישרין' סך קאוב אשר כל המוחות טמנו הרי זה משוכה וכל המוסף נורע:

לא תוכלנה הבנות אפילו מסורות לשום על ראשיהן קונצ' יורי טאווה מין שתהיינה בין בבית בין חוץ לבית אפי' טפי' צי אפי' פרצועות בלתי זהב וכסף אך למשוד' הותרו הסקופ' יי כמטעם הנשואות ככרה כמטקל ובטורה ככתוב:

הכיסים הפאה של השליחות ומחזוריים ויכלו לעשותם מכל מין שירצו וכלכר שיסמרו פאר לנשוחים להביאם כדרכים כבים אחר כיווני כלי שום יפוי' טמני טראית העין:

נכרית היינו פ'ירוקה' ויהיו שיהיה במרה טפועת בלתי קשרים' אך הכיס הותר בה יועל דבר האבק שאי אפשר לכוין השעור' כל בעל נפש וזהו ויהיו טמני הרואים ולכנו יבין כמה נרולה הקנאה הטביאה לירי שנאה:

הקרובאטי כל האנשים והמאני' ציני ופתיחות החלוקים לא יהיה עליהם שום פי' צו' והותרו שרקות כמות שמי או פשתן אך נאסרו מן הקרוואטי כל מין רימונים או פירול' טיל פנינים כי כשבות כפולות תורה' להנה להיותן אסורות אפי' העשויות טראנטי' או מוכוכיות' והרצועות שהיו משימיים קצת שבהחורים עליהם לעין נאסרו מכל מין שהיינה:

לא תהיינה הנשים בין נשואות בין טוונות רשאות לצאת חוצה ביום כרכים המפורסמים ואפי' בלכתן לבית הכנסת בלא צ' נראלו ארוך ותשיכנה אותם באופן שכל ראשן יהיה מכוסה ולכן לא יוכלנה ללחוב אותה באמצע הראש ולשלשלו לאחוריהן וזה יובן כרכים הנל' אשר הונבלו בין ר' השעיר הנדולים שחצרונו אך בכל שאר המבואות והחצרות תוכלנה לילך בלא צ' נראלו וכן הנשים המשרתות וכיוצא והישבות בהנויות לא תהיינה סחויבות בלכתן לשרת או כשבתן שטה למכות ראשן כפי' נראלו. וכן לבנות הכפרי' הותר לילך בלי צ' נראלו ובכל עת ובכל זמן ויהיו הנשים בין כתולות בין משרכות בין נשואות לנשוחים כמאר טאר

להיות שלא יהיו מוסקטי' על פניהם ולא בטוקם אחר כלל ועיקר:

כי תיקון איסור הגואר'ה אינפ'א נטו לנשי' היונה טסכת לה הוצאה אשה יתירה באופן אחר נתרצו להתיר אותה להן להווה אך בתנאי שהנשים הנשואות יתעורוהו כל א' לפי נרלה מטרה הגונה ופמוצעת ולא בהרחבת טיבו יותר מראי' ופני' הרואים ויהיו היטב להתנהג כרשות הלוח ביראת שמים ובצינעא יען כי מי טהנה' שתור' לנשאו חוץ מן הראוי כחוצפא הנכרת לעין כל יהיה ביר טע' סמוגי הקק' בקרימת רשות מעלת הוקי' לאסור אותה בכל מכל כל להן לברנה לנשים טח' תעבורנה טוסר הרשות הניתן להן:

כל האיסורים הנזכרים בפרגמטיקה הזאת בענין המלבושים והתכשיטים מכארים אמנם שלא יובנו לא לנשים ולא לנשים שבבתם כבית ואף לא בלכהם מביית באותו חצר או מחצר לחצר' אלא בצאתם חוצה כדרך המפורסם' האמנם אפילו בבית עצמו הכל נאסר אם תהיינה שם שמוחות או משחאות מפורסמות' וכמו כן לאותם שיש להם בית הכנסת סמוך לביתם אף על פי שיכולות לילך שמה מבלי עובר בדרך המפורסם נאסרו כל המלבושים והתכשיטים ככל הכתוב למעלה:

כל הנאסר למעלה יובן ויהיה נאסר לכל איש ואשה מהקק' של מנטובה ומנטובאנו היינו לבני עשר שנים ולמעלה' ודברי המכמטנו זאת בכלל ומרש' קיימו ויכלו עליהם ועל כל הקק' ועל ורעם מע' הועד הכללי יצו:

בחרם חמור שיאשר ויקיים פטע' הרבנים חת'פ': והיה זה אחר ליום שני ששה עשר לחדש כמל' שנת המטת אלפים חסס סאות ואחר ליצירה:

העציר בן ציון רפאל סלם סופר הקק' העציר אביעד שור שלום כמטה'ר סנחם שמשון באוילה וזה' הגוור כנל'

העציר יורא כ'כטה'ר יעקב מינחלה וזה' הגוור כנל'

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.